

ВИВЧЕННЯ ВАЗОТРОПНОЇ ДІЇ НАСТОЯНКИ ПАГОНІВ КАРАГАНИ ДЕРЕВ'ЯНИСТОЇ

Бойнік В.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра фармакогнозії

gnosy@nuph.edu.ua

Згідно відомостям традиційної індо-тибетської та китайської медицини рослини роду *Saragana Lam.* широко використовувались у фітотерапії різних захворювань, особливо патологій печінки, органів шлунково-кишкового тракту, атеросклерозу судин та гіпертонічної хвороби. Рід Карагана налічує близько 80 видів кущів та невеликих дерев. На Україні зустрічається 4 види, серед яких найбільш поширеним видом, що культивується у парках, скверах є *Карагана дерев'яниста* – *Saragana arborescens Lam.* невелике дерево або високий кущ з гладкою зеленою корою, листки парноперисті з 4-7 парами еліптичних листочків. Квітки жовті на довгих квітконосах по 1-5 у пучках та пазухах листя [1].

Як сировину використовують верхівки вегетативних пагонів, які заготовляють під час бутонізації та на початку цвітіння рослини.

Настоянку пагонів отримували методом мацерації екстрагуючи суху подрібнену сировину 70% етанолом у співвідношенні сировина : екстрагент – 1 : 10.

Оцінку вазотропної дії настоянки пагонів карагани дерев'янистої проводили за методикою О.Д. Барнаулова [2]. Мишам за добу до досліду обробляли шкіру черевця 10% розчином натрію сульфату, а у день досліду внутрішньовенно вводили 0,5% розчин трипанового синього в 0,9% розчині натрію хлориду. Через 30 сек. на шкіру черевця наносили 2 краплі ксилолу. Секундоміром відмічали час, коли на шкірі з'являлись забарвлені синім петехії. Настоянку вводили за допомогою зонду (по 5 г/кг щоденно) 7 днів до експерименту. Препаратом порівняння слугував рутин (по 20мг/кг щоденно), представник вітамінів групи Р.

Таблиця

Оцінка захисної вазотропної дії настоянки з пагонів карагани дерев'янистої на пошкодження проникності судин шкіри ксилолом

Група тварин	Час з'явлення петехій після нанесення на шкіру ксилолу, сек.
Контроль, інтактні миші	122±18(n=10)
Миші, що отримували рутин	168±22*(n=10)
Миші, що отримували деалколізовану настоянку карагани дерев'янистої	205±28*(n=10)

Примітка: 1) наведені значення середніх ± довірчий інтервал; 2) відмінності з контролем статистично достовірні за критерієм $t \leq 0,05$; 3) деалколізовану настоянку вводили за допомогою зонду у разовій дозі 5 г/кг в перерахунку на суху сировину 7 днів до пошкодженої дії ксилолу; 4) контрольним вазопротектором слугував рутин, який вводили внутрішньо в 5% емульсії 7 днів по 20 мг/кг.

За результатами проведених досліджень підтверджена здатність настоянки з пагонів карагани дерев'янистої підвищувати резистентність судин до різних пошкоджуючих факторів. Деалколізована настоянка пагонів карагани дерев'янистої значно затримувала появу петехій до 205 сек. перевершуючи у цьому відношенні препарат порівняння рутин (168 сек.).

Очевидна практична важливість судино-зміцнюючих властивостей лікарських рослин. Судинні хвороби домінують як причина інвалідності та смертності. Для профілактики таких захворювань крім соціальних заходів важливо включати систематичне вживання фіточаїв та настоянок з лікарської рослинної сировини, в тому числі і з надземних частин різних видів рослин роду Карагана. Персональний підбір компонентів рослинних препаратів дозволяє досягнути високих результатів для профілактики та лікування хворих цереброваскулярною хворобою, що виключає первинні та вторинні інсульти [3].

Література

1. Анненков Н.И. Ботанический словарь. – СПб., 1978. – 645 с.
2. Барнаулов О.Д., Белодубровская Г.А. Сравнительная оценка вазо- и гепатопротекторных свойств галеновых препаратов 16 видов *Saragana Lam.*// Обзоры по клинической фармакологии и лекарственной терапии. – 2018. – Т. 16. – №3. – С. 60-67.
3. Кароманов И.Д. Простые лекарственные средства (опыт применения лекарственных средств натурального происхождения в древней, современной, народной и научной медицине). – Бухара, 2012. – 887 с.